

## З ПАДАРОЖЖА ПА АРШАНШЧЫНЕ.

### Новы час — новыя песьні.

Савецкая Беларусь мае шэраг дасягненнаў ва ўсіх галінах гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Далейшая работа па сацыялістычнаму будаўніцтву мае цвёрды фундамент. Яе паступовае развіццё забяспечваецца сталымі ордэкамі.

Усё гэта дае магчымасць мясцовым працаўнікам мець больш-менш ясную перспектыву на будучыню будаваць і выконваць пляны гаспадарчага і культурнага адраджэння імкнучыся да вырашэння агульных задач у межах свайго с.-савету, райёну, акругі.

Паміж с.-с., РВК і акругамі прымячаецца цікавая канкурэнцыя ў рабоце: скараці ўпарадкаваць зямельныя адносіны, падняць сельскую гаспадарку, падправіць дарогі, ахапіць школамі дзяцей, засяць лес, даць доктарз, палепшыць жывёлу і іншыя справы — вось ва што ідзе канкурэнцыя.

Гэта зусім іншы малонак у параўнаньні з тымі, што былі некалькі год назад, калі, як кажучь, «ня было рукамі ва што зачапіцца». Тады «ўсюды было горш». Часта цяжкае становішча пераходзіла ў поўны развал.

Трэба было крошчкі ватыкаць шчыры, каб не дапусьціць да зруйнаваньня ўсяго сацыялістычнага будаўніцтва.

Тады часта прыходзілася выяжжаць па месцы больш усяго дзеля таго, каб гэты чаргі дапамагчы маральна, або маляр'яльна.

Праўда, многа яшчэ ў нас і цяпер адыхватаў, беднасьці, някультурнасьці. Але побач з гэтым ёсьць ужо на адставе вынікаў працы ўдзячэнасьць тым, што найбольш горкія часы мы

перажылі, і што з гэтай бядой, якая ў нас засталася, мы справімся, павінны справіцца.

Таму цяпер значна мяняецца характар і значэньне выводу прадстаўнікоў вышэйшых савецкіх устаноў на месцы.

Цяпер кожны работнік сяла, мястэчка, гораду, фабрычнага пасёлку хацеў бы бачыць ў сабе «прадстаўнікоў цэнтру» у першую чаргу. Дзеля таго, каб паказаць, што ўжо зроблена, якія ёсьць дасягненні, каб гэтым яшчэ раз зацяўніць у тым, што там, дзе б'ецца сэрца рабочага і сялянца, дзе ёсьць кам'ячэйка, дзе існуе савецкая ўлада, там усе пранікнуты верай ў канчатковую перамогу сацыялізму.

### Ворша.

Ворша займае ў Беларусі вельмі выгяднае геаграфічнае палажэньне. Яна стаіць на беразе Дняпра і разам з гэтым зьяўляецца вузлом жалезных дарог: Масква—Менск, Ленінград—Віцебск, Гомель—Кіеў, Унеча—Ворша—Лепель. Праз Воршу праходзіць наша Ленінград—Кіеў. Усё гэта стварае магчымасць выкарыстаць Воршу, як базу для гаспадарчых устаноў Беларусі, асабліва, прымаючы пад увагу тое, што граніца буржуазнай Польшчы праходзіць каля самага Менску. Гэта забяспечвае эканамічнае развіццё Воршы. Нажаль на гэты бок дагэтуль ня зьвернута патрэбнай увагі. Трэба Дзяржаўнай Пляннай Камісіі і іншым нашым кіруючым установам пры меркаваньні плянаў далейшай гаспадарчай працы мець гэта на ўвазе. Трэба, гаспадарчым установам Беларусі выкарыстаць выгяднае палажэньне Воршы.

Работнікі Аршаншчыны ўжэ адчуваюць будучую ролю Воршы і

прымяркоўваюць да гэтага пляны будаўніцтва гораду. У Воршы будуюцца электрастанцыя, расквінуты вялікі парк, адведзена месца для будучых фабрык, ідзе будаваньне рабочых дамоў і г. д.

### Аршанская прамысловасьць і пралетарыят.

Мне ўдалося быць на Бараньскім гваздзільным і Копыскіх кафляных заводах.

Бараньскі гваздзільны завод уваходзіць у склад Віцебскага «Метпром», і зьяўляецца адным з даходных яго прадпрыемстваў. Кажучь, што гэтых заводаў у Саюзе ССР наогул мала. Завод знаходзіцца на адлегласьці каля 6 ці вёрст ад Воршы. Трэба адзначыць, што толькі абшарнік, які ішоў пад рукой сваёй лес, двановныя рукі, зог выбраць такое месца для заводу. Вяснэй і восеньню да заводу трэба ехаць у аб'езд, трэба пераплачваць на паравоз і г. д. Абсталяван завод добры добра, з боку якасьці і колькасьці машын. Але разам з гэтым на заводзе можна мець бачыць залежнасьць яшчэ ад замежнага рынку з боку пабудовы новых і падтрыманьня існуючых заводаў: там ёсьць машыны паходжэньня — польскага, бэльгійскага, швейцарскага, французскага, нямецкага, расейскага.

Завод прадуе добра. Калі б удалося правесці вузкакалейку, ці хаця шашу, то можна было б спадзявацца, што палажэньне заводу ўмацніцца і ён будзе развівацца і пашырацца. Настрой рабочых добры, вытворчасць працы ўвесь час ідзе ўперад, матар'яльнае палажэньне рабочых за апошні год палепшылася. Ня зусім добра стаіць справа з кватэрамі, але і гэта пытаньне ўжо стаіць у парадку дня.

Значны лік рабочых зьяўляюцца вёскай, дзе яны маюць сваю гаспадарку. Суседнія вёскі абслугоўваюць завод,

вовачы са станцыі і на станцыю матар'ялы і вытворчасць. Добры ўплыў заводу вельмі адчуваецца ў вёсцы.

Цікавая гісторыя Копыскіх кафельных заводаў. Іх было да вайны ў Копыскі каля 20. Перад самай вайной адзін з купцоў пабудоваў вялікі завод, каб заканкураваць усе іншыя. Але гэты завод ў звязку з вайной так і не працаваў. Трэба адзначыць, што гонар за тое, што заводы захавалі сваё абсталяваньне належыць выключна копыскім рабочым. Разам з гэтым можна адзначыць, што, калі заводы працуюць цяпер, усё больш пашыраюцца свае праграмы, то гэта таксама ў першую чаргу трэба тлумачыць тым, што самі рабочыя Копыскі сваімі сіламі, сваёй працай паднялі і пусьцілі першыя заводы і далі магчымасць сабраць крыху сродкаў, каб аднавіць і пусьціць самы большы і найлепей абсталяваны завод. Нажаль Савет Народнай Гаспадаркі да гэтай пары зусім не звярочваў увагі на гэтыя заводы. Трымае у арэндзе заводы райённая капэрацыя, якая, ня маючы досыць сродкаў, ня можа развіць працу як след. Трэба аб гэтым падумаць. Кафлі — рэч патрэбная. Будаўнічых матар'ялаў наогул мала, якасьць вытворчасці Копыскі вельмі высокая. Кафельная справа Копыскі да вайны абслугоўвала ўсю Расю. Трэба Савету Народнай Гаспадаркі падумаць аб тым, каб даць кафельнай прамысловасьці гаспадара, улажыць у справу 100-200 тысячачу рублёў і паставіць на ногі гэту патрэбную, карысную і даходную справу.

Рабочыя Копыскі гараць жаданьнем даказаць кампарты і савецкай уладзе сваё шчырае імкненьне весьці барацьбу і працаваць для замацаваньня сацыялізму.

Паказалі гэта рабочыя Копыскі, калі стройнай грамадой са сьцягам сустрэкалі нас каля заводу, потым, калі як

бавячы атрад ішлі да клябу і нарэшце сардэчна вітаючы кампарты і савецкую ўладу на агульным сходзе працоўных Копыскі.

—Мы, — казаў прадстаўнік рабочых, падносім Вам выраб, з гліны сваёй працы; гэтым мы хочам паказаць, што сэрца наша горача б'ецца пры думцы аб нашых абавязках перад рэвалюцыяй. Мы абяцаем выконваць свае абавязкі і далей так жа, як і да гэтага, абяцаем павялічваць вытворчасць, палепшыць якасьць, у знак чаго прышлём ураду ў Менск лепшыя абразцы нашай работы.

З пралетарыятам Аршаншчыны мне прышлося гутарыць таксама на агульным сходзе аршанскага прафалітву і на вучастковым зьездзе чыгуначнікаў з удзелам чыгуначнага прафалітву, дзе былі мае даклады. Значны лік зацікаўленасьці прысутных усімі пытаньнямі нашага жыцьця. Вялікая зацікаўленасьць усюды міжнародным палажэньнем. Агульны вывад аб настроях Аршаншчыны можна зрабіць такі: рабочыя разбіраюцца і хочуць разабрацца ў асаблівасьцях гаспадарчага палажэньня Саюзу ССР, з усёй шчырасьцю хочуць правесці ў жыцьцё дырэктывы партыі аб эканоміі, падняць вытворчасці працы, палітыцы зароботнай платы, умацаваньню чырвонца, зьніжэньню рознічных дзян, умацаваньні саюзу гораду з вёскай і г. д. Тут праца нашых устаноў вноўдэ моцнае падтрыманьне. Добра разумеюць таксама рабочыя і значэньне Саюзу ССР для развіцьця сусветнай рэвалюцыі і назадварот. Рабочыя сачаць за падзеямі ў Англіі і Польшчы. Хацелі бы, каб скараці рабочыя Англіі і іншых буржуазных старонах сталі на шлях сацыяльнай рэвалюцыі.

(Працяг будзе).